

Trenta anys de campanades

MAI ABANS UNA EDITORA HAVIA ESTAT LÍDER DE VENDES TRES ANYS CONSECUTIUS EL DIA DEL LLIBRE

JOAQUIM ROGLAN
Barcelona

Isabel Martí podria semblar la reina Mides de l'edició en català. Durant tres anys consecutius, llibre que toca és el més venut a Catalunya el Dia del llibre. És el cas de *L'avi de 100 anys que es va escapar per la finestra* (2012), *Victus* (2013) i *L'analfabeta que va salvar un país* (2014). “Encara no m'ho crec, és un miracle, anava a tancar l'editorial i l'avi ens va salvar. Sóc feliç”, diu. Abans d'aquest trio d'èxits, hi ha trenta anys de la seva vida en l'editorial La Campana, que sempre ha donat campanades de vendes i popularitat. “En trenta anys hem editat menys títols que Planeta en un mes de maig”, resumeix. Però, ha venut centenars de milers d'alguns i d'altres s'han traduït a desenes d'idiomes.

Formada en una escola catalana quan estaven prohibides les escoles catalanes, guarda el seu primer llibre. “Tenia nou anys i el dia de Sant Jordi el meu padrí em va regalar un llibre de Josep Pla, em va convidar a un Cacaolat en un bar, em vaig asseure en un tamboret i em vaig sentir gran. És un dels pocs llibres que tinc a la meva habitació”, evoca. Viu en un pis sobre la seva editorial, que és on hi va haver la porteria de l'edifici. Abans de la crisi, es-

isabel martí

tava en un pis senyorial de l'Eixample. “Va caldre vendre'l, reduir l'equip i editar menys títols. Va ser dur i dolorós, però ja havia après a perdre i a guanyar. Aquest és el joc, com a la ruleta s'aposta tot a pocs números”.

Va estudiar magisteri, “feia classes com a voluntària a criatures amb discapacitats intel·lectuals. Ser mestra és l'ofici més difícil i important”. Va ser mestra de manualitats perquè des de petita va estudiar belles arts en una escola de Barcelona que era la primera d'Europa dedicada a activitats extraescolars. “Pensava tancar l'editorial i dedicar-me a la ceràmica”. Salvada per la campana, continua fent pedagogia. “Només desbrosso camins perquè els lectors arribin als autors. Respecto molt els lectors, sóc un d'ells i no superior”. Per això només edita un llibre si abans el llegeix nou vegades i no la cansa.

Va aprendre l'ofici amb Josep Maria Espinàs, mestre de periodistes que ha escrit més que Pla. El va conèixer quan era secretària en una editorial i van fundar La Campana amb 30.000 pessetes. Va començar per editar obres d'Espinàs i altres periodistes i mai no ha demanat subvencions. “Josep Maria escriu com quan componia cançons: una mica de música, una mica de lletra, una mica d'interpretació i sense adjectius”. Junts han fet i editat més de vint viatges a peu per Catalunya i Espanya. Això la va ajudar a entendre per què hi ha llibres que es venen bé a Catalunya però no en la resta d'Espanya i viceversa. “Entre un lector de Madrid i un d'un poble de Jaén hi ha més diferències que entre un de Barcelona i un altre de qualsevol poble



PEDRO MADUEÑO

“Encara no m'ho crec, és un miracle, anava a tancar l'editorial i l'avi ens va salvar. Sóc feliç”

català. A Catalunya tot és més homogeni”.

En aquests viatges va aprendre una cosa que li agradava des de nena “a escoltar els avis i veure com Espinàs observa i eleva l'alè vital de les persones a categoria literària”. Per això la seva fixació per editar obres que agradin a lectors cultes i a persones senzilles. I per això les cues de lectors davant Espinàs durant trenta anys i trenta dies del llibre. Aquest Sant Jordi, un autor de la seva ruleta li va regalar l'original de

la segona part de *Victus*.

Absorbida per la feina, de vegades oblidava anar a buscar els seus fills a l'escola. La renyaven i perdonaven a canvi de caramels. “Com sóc apassionada, el meu equip el formen persones intel·ligents. La passió no és garantia d'èxit, que majoritàriament es deu als autors, perquè als lectors no els importa l'editorial”. Però els lectors que diguin “és la campana” en anglès, observaran que *is the bell* sona gairebé com Isabel.